

Без Француске и Немачке у Европској унији се не може ништа. Односи између Берлина и Париза су, међутим, тренутно у кризи. Притом је са Оландом и Меркел све могло да буде другачије.

Када француски председник ових дана даје изјаве о свом односу са немачком канцеларком, онда често говори о „пријатељској напетости“. Другим речима: француско-немачко пријатељство тренутно не стоји баш најбоље. Та оцена на годишњицу Оландовог ступања на дужност није изненађење. А ипак је све могло да буде и другачије. Након импулсивног и наглог Николе Саркозија, са Франсоа Оландом је у Јелисејску палату дошао човек који политички делује прагматично и трезвено, исто као и немачка канцеларка Меркел. Упркос томе, то двоје политичара нису до сада успели да се нађу на истој таласној дужини – иако су од почетка године на „ти“.

Оланд је за смену у Берлину

Разлога за „проблеме у вези“ између Оланда и Меркел има пуно. Већ је и сама предизборна кампања француског председника била под „несрећном звездом“: Меркел се отворено залагала за реизбор Саркозија, што јој Оланд очигледно још није опростио. Он сада, наиме, демонстративно даје подршку СПД-овом канцеларском кандидату Перу Штајнбрику и изјашњава се за смену власти у Берлину. Много важнији од тог проблематичног почетка личних односа између Оланда и Меркел је развој односа снага двеју држава. Француска је економски, а тиме и политички, знатно ослабљена, док немачки утицај у Европи стално расте.

Многи у редовима француских социјалиста за кризу у Европи окривљују курс штедње који је наметнула Немачка. Немачка канцеларка заиста увек кочи политичке иницијативе Оланда – било да се ради о заједничким гаранцијама за дугове у Европи или о новој улози Европске централне банке.

Берлин разочаран Оландом

Једно је сигурно: Ангела Меркел тренутно не жели ни заједничке гаранције, ни Европску централну банку са политичком моћи, нити краткорочне програме за подстицај инвестиција. Она је уверена да се најважнији политички партнер Берлина може поновно дићи на ноге коренимом, структурном реформом – реформом какву је у Немачкој под именом „Агенда 2010“ спровео њен претходник Герхард Шредер. Није се само Ангела Меркел надала да ће прагматични француски социјалиста, који припада десном крилу своје странке, имати храбрости да се прихвати тог тешког задатка – то су прижељкивали и многи економски стручњаци и у Француској и у Немачкој.

Годину дана након што се Оланд уселио у Јелисејску палату чини се, међутим, да он није способан за неки велики подвиг. Оланд спроводи ситне реформе – а ништа друго не чини ни Ангела Меркел – које припрема у друштвеном консензусу. Међу њима су неспорно и добри кораци, попут разбијања зарђале структуре тржишта рада, али Немцима је све то сувише споро. Социјалистичка влада је срозала Француску на ниске економске гране, жали се Рајнер Бридерле, високи функционер немачких либерала (ФДП – коалициони партнер демохришћана Ангеле Меркел). Он практично изговара оно што многи политичари у Берлину мисле, само своје мисли не формулишу толико директно.

Притисак из сопствене странке

Канцеларка и њени министри углавном су уздржани у критици француског руководства. Политички маневарски простор је, с обзиром на велика овлашћења које француском председнику даје Устав, и тако сведен на минимум. Годину дана након доласка на власт, Оландова популарност је, по анкетама, нижа него код иједног његовог претходника. Французи сматрају Оланд превише оклева и да нема ауторитет, а његову политику оцењују као неодлучну и контрадикторну. То се види и по медијима који му се изругују називајући га „Господин слабашни“ (Монсиеур фаибле), наглашавајући истовремено водећу улогу немачке канцеларке у Европи. Тиме расте притисак на Оланда, пре свега из редова његове сопствене странке, да почне да показује резултате и да се избори за промену политике у Француској и у Европи.

Нема назнака о отопљењу односа

Да је у Европи „бонаца“, сва та француско-немачка разилажења у мишљењима могла би да буду превладана. Али у олујним времена дужничке кризе, она израстају у препреке. Чак и на радном нивоу, како је недавно писао Франкфуртер алгемајне цајтунг, између канцеларског кабинета и Јелисејске палате, више се не догађа ништа. Притом је немачко-француско јединство предуслов да се у Европи нешто покрене. Осим тога, страх од дугорочно слабе Француске је и у другим европским престоницама велики. То знају и Меркел и Оланд па су се почетком године договорили да ће својим партнерима у Унији до краја јуна представити заједнички документ о даљој интеграцији Европске уније. То би могла да буде велика шанса, утолико више што је Ангела Меркел много мање склона јединственим методама за ЕУ него што су то били њени претходници и јер се залаже за ЕУ са јаким националним државама, какву је и Француска одувек преферирала. Међутим, тај заједнички документ ће, на крају, како се шушка, бити прилично танак. За очекивати је да немачко-француски мотор неће прорадити још неко време – бар до немачких савезних избора који ће се одржати најесен.

(Дојче веле)